

MODEL SLUČAJA (KONTINGENCIJE) I POJAM SUKLADNOSTI (KOMPLEMENTARNOSTI) U UPRAVLJANJU I RAZRJEŠAVANJU SUKOBA

Gavin Beckett

Sveučilište u Bradfordu, Bradford

UDK 327.56

Pregledni članak

Primljeno: 10. 12. 1994.

U upravljanju i razrješavanju međunarodnih sukoba postoji velik broj teorijskih pristupa. Kako su ti sukobi složeni procesi s mnogo čimbenika, često se u njihovoj analizi koristi više pristupa. Jedan od novijih teorijskih modela jest model slučaja i sukladnosti Ronalda Fishera i Loreleigh Keashly. Oni analiziraju sukob i njegovo razrješavanje kroz njegova strukturalna i politička obilježja, s jedne strane, te psihološke sadržaje, s druge strane, koristeći pri tome i sukladne metodologije. Ovaj teorijski model kao početnu točku analize uzima samu narav sukoba, raščlanjuje četiri faze sukoba, od kojih svaka ima određene značajke i vremenski slijed uplitanja i posredovanja treće strane u sukobu. Kritičke primjedbe na ovaj model odnose se prije svega na njegovu nefleksibilnost, odnosno na predviđanje posebnih vrsta upletanja za posebne faze sukoba, čime se nudi kruti recept za razrješavanje sukoba, koji ne bi mogao izdržati kritičku provjeru prakse. Drugo, pretpostavka da su strane u sukobu samostalni i jedinstveni čimbenici često u praksi nema svoje uporište; treća primjedba odnosi se na to da je ovaj model teško primijeniti u regionalnom sukobu, a kao primjer navodi se sukob u Hrvatskoj.

DVA MEĐUSOBNO SUČELJENA PRISTUPA

Unutar istraživačkog polja upravljanja i razrješavanja međunarodnih sukoba moguće je prepoznati dva pristupa.¹ Oni su vidljivi u pisanju Johna Burtona,

¹ Bloomfield, David. (Uskoro izlazi) *Towards Complementarity in Conflict Management: Resolution and*

Mortona Deutscha, Jacoba Bercovitcha i Zartmana te Touvala, među ostalima.² Prvi pristup naglašava strukturalni, politički kontekst sukoba te procese zaključenja sukoba koji se koriste kako bi se sukobima ovladalo. Taj se pristup usmjerava na metode kao što su: presuđivanje, posredovanje, čuvanje mira i posredovanje silom, a sankcije odnosno nagrade vidi kao važna oruđa u upravljanju sukobom. Drugi, pak, pristup naglašava psihološki, odnosni sadržaj sukoba i razrješilačke pristupe koji na njih utječu. Njegove su metode pomirba, radionice za rješavanje problema, razvojna pomoć i neke vrste posredovanja. Ovaj pristup naglašava važnost sudionika koji posjeduju moć razrješavanja sukoba, do kojeg dolazi preuređivanjem odnosa među stranama u sukobu. Prvi, dakle, pristup vidi sukobe kao bitno objektivne pojave pa stoga njihovo zaključenje mora sadržavati i pogađanje o objektivnim pitanjima, kao što je rijetkost prirodnih izvora. Drugi pristup vidi sukobe kao bitno subjektivnu pojavu, pa prema tome njihovo razrješenje mora uključiti analizu i rekonstrukciju predodžbi, vjerovanja i stavova prema drugoj strani. Istaknuti zastupnici ovih dvaju pristupa često se u prošlosti nisu slagali, osporavajući temeljne postavke druge strane. Pristaše prvog pristupa vide svoje suparnike kao osobe koje posjeduju neostvarive ciljeve i ne vode računa o objektivnim pitanjima. Pristaše drugog pristupa vide pak ove prve kao zastupnike privremenih učinaka, jer se bave samo površnim događajima sukoba, ostavljajući njegov osnovni izvor spremnim za ponovno izbijanje u nekom kasnijem vremenu.³ Međutim, u dva članka objavljena 1990. i 1991. Ronald Fisher i Loreleigh Keashly uveli su pojmove "slučaja" i "sukladnosti" u pristup razrješavanju međunarodnih sukoba. Ovi pojmovi nude rješenje kroz suprotstavljenu dvojnost koja vrednuje obje strane i upotrebljava različite značajke pojedinih načina upravljanja i rješavanja sukoba, a koje pripadaju i jednom i drugom pristupu.

SLUČAJ I SUKLADNOST (KONTINGENCIJA I KOMPLEMENTARNOST)

Njihova početna točka jest promatranje prirode sukoba. Društveni sukobi su složeni procesi koji se sastoje od mnogo čimbenika, od kojih se svaki mora proučiti ako se želi razumjeti i razriješiti⁴ sukob. Prema tome, moraju se obraditi:

Settelmenti in Northern Ireland. *Journal of Peace Research*.

2

Burton, John W. (1987) *Resolving Deep – Rooted Conflict: a Handbook*. Lanham, MD, University CPress of America. Bercovitch, Jacob. (1984) *Social Conflict and Third Parties: Strategies of Conflict Resolution*. Boulder, CO, Westview. Deutsch, Morton. (1991) Subjective Features of Conflict Resolution: Psychological, Social and Cultural Influence. In: Vayrynen, R. (izd.) *New Directions in Conflict Theory*. London, Sage. Zartman, William i Saadia Touval. (1985) *International Meditation in Theory and Practice*. Boulder, CO, Westview.

3

Bloomfield, uskoro izlazi, str. 2-4.

narav, interesi, sustavi vjerovanja, predodžbe, odnosi i potrebe uključene u sukob. Kao rezultat, Fisher i Keashlyeva iznijeli su ideju da bi zadiranje u složeni sukob moralo biti zamišljeno kao "usklađeni niz istodobnih i neprekidnih strategija".⁵ Ovo je prvi korak u načelu "slučaja". Temelji se na pretpostavci da je "sukob dinamički proces strukturnih i socio-psiholoških elemenata (što znači i bitnih pitanja i teškoća u odnosima) u kojem se prednost utjecaja bilo kojeg elementa razlikuje kako tijekom jednog jedinog sukoba tako i u slučaju različitih sukoba."⁶ Fisher i Keashlyeva tvrde da je odgovarajući način upletanja oblikovan značajkama sukoba, dakle, obilježen određenim pojedinačnim slučajem, u smislu da je svaki pojedini pristup odgovarajući za poseban skup okolnosti te da je njegov uspjeh ovisan o njegovoj primjeni u tim okolnostima.

Kako bi se olakšalo slaganje optimalnih oblika upletanja s elementima sukoba, nužno je složiti se o načinima prepoznavanja i označavanja elemenata sukoba. U gornjem je citatu implicitno sadržano ono što je eksplicitno izrečeno u člancima Fishera i Keashlyeve, a to je shvaćanje po kojem je model "slučaja" zapravo vremenski niz upletanja. Oni stvaraju model sukoba koji ima četiri faze, pri čemu svaka faza posjeduje skup određujućih značajki, te vezuju upletanja za različite faze sukoba.

Dimenzije koje su Fisher i Keashlyeva izabrali kako bi opisali različite stupnjeve rasta sukoba složene su u dijagram koji je prikazan kao Slika 1.

Fisher i Keashlyeva tvrde da taj model daje točnu sliku rasta sukoba, ali isto tako prihvaćaju da se ovdje radi o pojednostavljenju stvarnosti. Analizirajući svaki sukob u svjetlu šest gore prikazanih vidova, oni impliciraju da bi bilo moguće odrediti, u nekoj vremenskoj točki, u kojemu se stanju nalazi neki sukob. Kada se, dakle, odredi faza sukoba, moguće je pronaći način upletanja koji odgovara prepoznatoj fazi, jer svaka faza posjeduje ključnu dimenziju bilo strukturalnu bilo psihološku kojoj se na najbolji način može pristupiti nekim od pristupa za razrješavanje sukoba.

4

Ja upotrebljavam izraz "razriješiti" da bih naveo kako su i strukturalne nejednakosti koje leže u srcu sukoba i složeni psihološki čimbenici koji ih okružuju bili uspješno obrađeni.

5

Keashly, Loreleigh i Fisher, Ronald J. (1990) Towards a contingency approach to third party intervention in regional conflict: A Cyprus illustration. *International Journal*, 45, Proljeće, str. 424.

6

Keashly i Fisher, (1990), str. 428. Također usporedi Fisher, Ronald J. i Keashly, Loreleigh. (1991) The Potential Complementarity of Meditation and Consultation within a Contingency Model of Third Party Intervention. *The Journal of Peace research*. Vol. 28, Br. 1, Veljača, str. 34.

Slika 1

Fazni model rasta sukoba⁷

Određnice	Komunikacije među sukobljenim stranama	Predodžbe suparnika	Odnos suparnika	Pitanja sukoba	Mogući ishodi koje priznaju suparnici	Metoda upravljanja sukobom koju priznaju suparnici
Faze						
Razgovor	Razgovor i rasprava	Relativno točno, bezopasno	Povjerenje, poštovanje i predanost	Bitni interesi i pozicije	Pobjeda – pobjeda	Zajedničko donošenje odluka
Polarizacija	Oslanjanje na tumačenje, umanjena neposredna međurazmjena	Kruti pojednostavljeni negativni stereotipi	Druga se strana još uvijek drži važnom u traženju svojih prava	Zabrinutost zbog odnosa	Međusobni kompromis	Pregovori
Segregacija	Upotreba prijetnje	Negativni stereotipi obavijeni izrazima dobrog i lošeg	Nepovjerenje i nepoštovanje	Ključne potrebe/ središnje vrijednosti, identitet/ sigurnost	Pobjeda-Poraz	Defanzivno natjecanje
Razaranje	Nedostatak neposredne komunikacije & napadi na neprijatelja	Druga se strana smatra nehumanom	Potpuno beznađe za bilo kakvo poboljšanje	Krajnje preživljavanje jedne ili druge strane	Poraz – poraz	Izravni pokušaji uništenja

Fisher i Keashlyeva također predlažu da se usvoje sukladne vrste upletanja, koje se upotrebljavaju u slijedu, nakon što su primijenjene prve mjere. Cilj ovog postupka jest da se sukob umanjí za određenu fazu u određenom vremenskom razdoblju. Kao što je već objašnjeno, Fisher i Keashlyeva upotrebljavaju faze u rastu sukoba kako bi stvorili sljedni model upletanja, pa se, s tim u vezi, njihova preporuka može prikazati kako je to učinjeno⁸ u Slici 2.

7

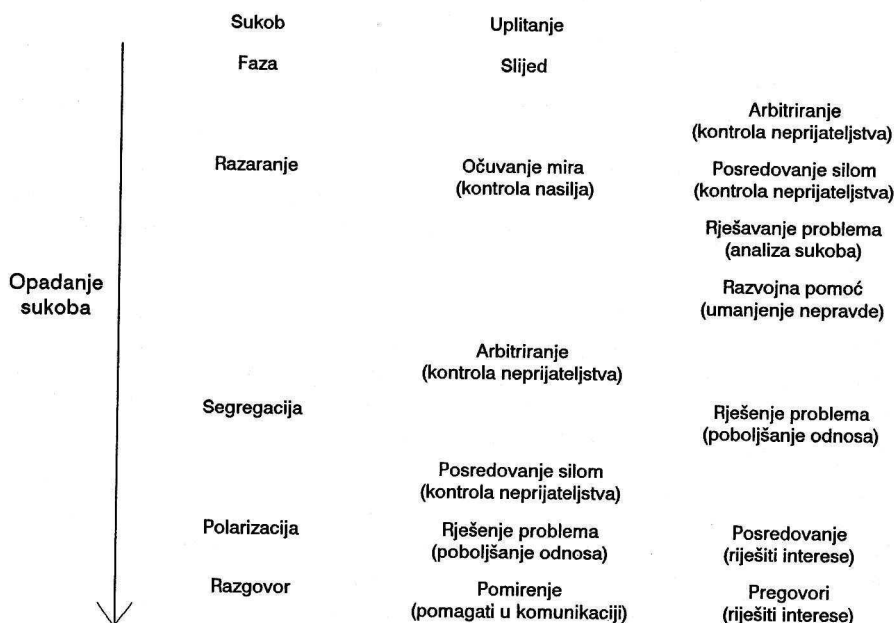
Fisher i Keashly (1991), str. 35-36, izvedeno iz Keashly i Fisher, (1990), str. 436.

8

Ovu sam sliku preuredio u odnosu na original Fisher i Keashlyeve, jer su ga oni uredili na protu-intuitivan način, naime, tako da se faze *rasta sukoba* zapravo slažu prema *dolje*. Čini se smislenije čitati prema *dolje* kako sukob opada.

Slika 2

Model "slučaja" za upletanje treće strane

Reći ću riječ-dvije o ovim pristupima, kako bih razjasnio što mislim kad se na njih pozivam.⁹

Čisto posredovanje: obrazovani iiskusni diplomati, političari i službenici kao što su izaslanici UN-a olakšavaju rješenje dogovoreno na temelju skupa posebno važnih pitanja. Oni nadgledaju komunikacijski tok, teme razgovora i okolinu procesa te unose neke prijedloge u sadržaj pregovora.

Tijekom posredovanja upotrebljavaju dokazivanje, uvjeravanje, nadgledanje informacija te predlažu druga rješenja.

Posredovanje silom: službeni predstavnici zainteresirane sile, koji su također obrazovani iiskusni, igraju istu ulogu kao što je ona opisana kao "čisto posredovanje", nadgledajući sve elemente kao što je to bilo opisano i u gornjem slučaju, ali stavljajući određeni pritisak na strane u sukobu kroz kontrolu nagrada i sankcija. Oni se koriste utjecajem moći i prisilom da bi suprotstavljene strane natjerali da sjednu za pregovarački stol te kako bi ih ponukali na dogovor, jednom kad počnu razgovarati.

9

Ova su određenja utemeljena u Fisher i Keashly, (1991), str. 33-34.

Arbitriranje: legitimni i autoritativni pojedinačni ili institucionalni pokušaji da se proizvede obvezujući sud utemeljen na zaslugama suprotstavljenih strana. Arbitar nadgleda tok komunikacije i okolinu komunikacijskog procesa te donosi prosudbe. Međutim, te prosudbe najčešće posjeduju tek normativni odnosno moralni autoritet te ih se ne može provesti.

Očuvanje mira: ovo, u klasičnom slučaju, podrazumijeva defenzivno naoružanu vojnu snagu, obično pod upravom UN-a. Mirovne snage nadgledaju i promatraju prekide vatre, sudjeluju u humanitarnim djelatnostima i osiguravaju sredstva pomoću kojih se mogu dogovoriti politički sporazumi na nenasilan način. Oni nadgledaju već postignuti politički sporazum i nemaju političku ulogu u pregovorima iako su na terenu često uvučeni u posredovanje ili pregovore s lokalnim vođama u situacijama napetosti. Nacija domaćina može im otkazati gostoprimstvo čim tako odluči.

Pomirenje: posrednik od povjerenja kao što je član nekog međunarodnog nevladinog udruženja ili vjerske grupe, kao što su npr. kvekeri, stvara neformalnu komunikacijsku vezu i pokušava prepoznati glavne probleme u sukobu, umanjiti napetosti te potaknuti volju za pregovorima. Treća strana nadgleda komunikacijski tijek, ali ne predlaže rješenja sukobljenim stranama.

Rješavanje problema: treća strana, educirana za područje komunikacije i psihologije, koja posjeduje spoznaje iz akademskog područja razmatranja sukoba, pokušava olakšati kreativno rješavanje problema kroz komunikaciju i analizu sukoba, upotrebljavajući znanstveno društveno razumijevanje tijeka sukoba. Ta strana nadgleda tijek komunikacije i okolinu sastanaka, pokušava suočiti suprotstavljene predodžbe i stavove te otkriti osjećajne probleme kao i pitanja odnosa koji leže u korijenu sukoba. Pretpostavlja se da povećanje razumijevanja i povjerenja među stranama pomaže smirenju-rješenju sukoba.

Ako slijedimo ovaj model, dobici koji proizlaze iz upotrebe posredovanja silom kako bi se nadgledala neprijateljstva mogu biti nadopunjeni radom na oštećenim odnosima kroz rješavanje problema i tada po implikaciji posredovanim pregovaranjem o bitnim pitanjima sukoba. Razumijevanje sukoba složenim višeslojnim procesom implicira sukladnost. Budući da se različiti pristupi odnose na različite dijelove sukoba, tj. strukturne ili psihološke dimenzije, oni se u teoriji nadopunjuju kad se odnose na pojedinačni sukob.

PROŠIRENJE MODELA

Jasno je da su tipovi upletanja kako su ih odredili Fisher i Keashlyeva korisni u analitičkom pogledu, ali su ponešto "prečisti" da bi objasnili stvarne sukobe u kojima grupe upotrebljavaju mješavinu tehnika kako bi postigle svoje ciljeve. Vjerojatnije je da će se to obaviti radom nevladinih udruga i pojedinaca nego radom vlada i međuvladinih tijela. Ali čak i čuvanje mira koje je tako dugo bilo prihvaćeno i razumijevano kao metoda upletanja, postalo je upitno i nesigurno sredstvo, kao što je to dobro iskusila Hrvatska.

Fisher i Keashlyeva nisu isključili mogućnost da se upletanja po modelu "slučaja" i "sukladnosti" događaju istodobno. Međutim, radeći s nizom faza rasta sukoba kao s "pokazateljima za korištenje pojedinih strategija"¹⁰, oni vezuju model slučaja s vremenskim tijekom. Spajajući posebne vrste upletanja za posebne faze, oni stvaraju kruti recept koji se u praksi može slomiti. Želio bih pokušati razviti taj model u složeniji i osjetljiviji izraz.¹¹ Jedan od načina da se to napravi jest da se odvoji model slučaja od faza rasta sukoba i da ga se pogleda kao sliku strukture sukoba, sliku koja će za nas osvijetliti razlike unutar sukoba, razlike koje upućuju na njegove ključne odrednice.

Postoje također i drugi problemi s teorijom, koji je, doduše, ne dovode u pitanje, ali koji upućuju na potrebu njenog daljnjeg razvijanja. Već sam spomenuo da je tipologija upotrijebljenih pristupa previše čista. Slijedeći problem jest taj da upotrijebljeni model sukoba pretpostavlja da su strane u sukobu samostalni čimbenici koji potpadaju u jednu od "kućica" u modelu u svakoj fazi rasta sukoba. Često, naravno, strane u sukobu posjeduju vlastita unutrašnja neslaganja. Treći problem odnosi se na činjenicu da će se model teško prilagoditi na regionalnu varijabilnost unutar zone sukoba, posebno u slučaju kao što je onaj u Hrvatskoj, u kojem su se, u nekim dijelovima zemlje, odvijale silovite borbe dok je u drugim dijelovima bilo napetosti, ali ne i nasilja. Na rad Fishera i Keashlyeve trebali bismo gledati kao na važan i plodonosan početni rad koji je započeo istraživanja na ovom području i priznati da moramo dalje razvijati teoriju ako je želimo učinkovito primjenjivati.

Sve je ovo čista teorija i traži testiranje, kako pojmovno tako i praktično, u akademskoj zajednici, među praktičarima te među ljudima koji žive u različitim sukobima u svijetu. Svaki je sukob različit, tako da model nikada neće biti univerzalan, ali to nije ni potrebno da bi bio korisnim. Svaki će se sukob predstaviti drugačijim značajkama, različitim kriterijima i možda će biti moguće izgraditi ih u model, kako se ne bismo nametali krutim i neprikladnim teorijama o onome što su uistinu vrlo različiti sukobi.

MODEL "SLUČAJA" I "SUKLADNOSTI" U HRVATSKOJ

Sažimajući sve što je dosad rečeno i izražavajući neke od mojih pretpostavki jasnije, moja je radna teza o slučaju i sukladnosti u Hrvatskoj ono što slijedi u nastavku.

¹⁰
Keashly i Fisher, (1990), str. 435.

¹¹
Za osnovne uvide u ograničenja ovog pristupa zahvalan sam Davidu Bloomfieldu s Odsjeka za studij mira. Sada polazim od njegove kritike zamisli Fishera i Keashlyeve te razvijam svoje vlastite zamisli usmjerene na proširenje teorije.

Uzimajući u obzir viđenja sukoba iznutra i izvana, i to kako ona akademska tako i ona praktičarâ i sudionikâ, može se stvoriti slika o strukturi i dinamici sukoba. Unutar te slike želim se usmjeriti na dvije prepoznatljive sastavnice koje se jedna prema drugoj nalaze u fleksibilnom odnosu.¹²

Sukob u Hrvatskoj od 1990. do 1994. godine ima složenu ali jasnu političku sastavnicu. Ukorijenjen je u tijek izgradnje nacije i države u posljednjih 200 godina te se također naslanja na tokove političkog sukoba koji je postojao unutar Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Iz ove sastavnice sukoba proizlazi proces postkomunističkog sloma i ponovne izgradnje Hrvatske kao države. Srbi i Hrvati su u sukobu zbog stvaranja neovisne hrvatske države kao i zbog političkog okvira u kojem bi dva naroda trebala i mogla živjeti. Glavna pitanja i akteri su politički, što će odsada biti moj termin za označavanje ove sastavnice.

Također, važna je sastavnica i sukob oko identiteta grupe. Kulturni i povijesni životi hrvatskog i srpskog naroda bili su izgrađeni u različitim uvjetima pod austro-ugarskim odnosno otomanskim utjecajem. U tom su se smislu dva naroda oslanjala na različite simboličke izvore u svom životu zajednice, osobito kad se uzmu u obzir njihove nacionalne značajke. Zbog toga mnogi Srbi i Hrvati doživljavaju jedni druge kao suprotnost naprosto zato što pripadaju jednom odnosno drugom narodu. Ovaj kulturni i psihološki sukob isprepliće se s političkim sukobom, ali je istodobno samostalan kao sastavnica koja se može zasebno raščlanjivati. Može biti kreativno osvjetljena spoznajama iz teorije nacionalizma i etničkog sukoba.

Ono što ja tvrdim u odnosu na pristupe rješavanju sukoba jest to da su neki pogodniji za rješavanje političkih sastavnica sukoba dok su drugi prihvatljiviji za bavljenje onom sastavnicom sukoba koju smo u slučaju Hrvatske nazvali identitetom grupe. Odbacujem model vremenskog niza slučaja koji zastupaju Fisher i Keashlyeva i umjesto toga želim ustvrditi da je moguće prepoznati ključne odrednice, tj. one psihološke i strukturalne unutar različitih sastavnica sukoba u svakom posebnom trenutku sukoba te da ih je moguće pratiti u vremenskom razvoju. Ovim ključnim odrednicama pristupa se na različite načine, s više ili manje učinkovitosti. Posredovanje i očuvanje mira možda su prikladniji za rad s političkom sastavnicom sukoba jer stvaraju konstruktivniji okvir za političare koji se pogađaju o svojim interesima. To je zbog toga što su strukturalna pitanja ključne odrednice političke sastavnice sukoba. Međutim, na razini identiteta grupe ključna dimenzija jest ona psihološka te je potreban drugačiji pristup. Nužna je skupina pristupa koja utječe na predodžbe i odnose, kao i na lokalne političke interese. Naravno dok ključne odrednice mogu biti psihološke, još će uvijek postojati i znatan broj strukturalnih pitanja koja su

12

Napokon, slika koju ja imam o sukobu bit će jedna intersubjektivna a ne objektivna građevina, koja bi bila istiniti odraz realiteta. Ona će, prema tome, biti otvorena promjenama i viđenjima koje sam ja propustio.

uključena, i obratno. Isto tako, slaganje upletanja s odrednicama za koje su ta upletanja najpogodnija nije zalog uspjeha, jer se još uvijek moramo baviti neuspjehom upletanja kao s učinkom složenog poretka čimbenika.

ZAKLJUČAK

Tvrdim da je sukladnost nužna za konstruktivni rezultat pri završavanju sukoba. Sukladnost teoretski postoji među pristupima koji se bave političkom sastavnicom odnosno sastavnicom koju nazivamo identitetom grupe. Teoretski promatrano, upletanje je moguće nakon prepoznavanja ključnih odrednica u sastavnici strukture sukoba. Što to znači, zahtijeva istraživanje i prošireni dijalog sa stručnjacima unutar Hrvatske. Postoje mnoga pitanja koja čekaju odgovor, od kojih neka valja spomenuti.

Gledajući unatrag, koji su pristupi bili upotrijebljeni u Hrvatskoj i što oni mogu prenijeti ovoj teoriji? Koliko smisla za Hrvate imaju pojmovi poput "političke sastavnice" ili "sastavnice grupnog identiteta"? I koju je ulogu odigrao rad međunarodnih organizacija i vlada?

Za budućnost postoje i druga pitanja. Koje se ključne odrednice mogu vidjeti? Postoje li vidljive značajke koje nas upućuju prema modelu slučaja? Što mirovne grupe i međuvladine organizacije nastoje napraviti u budućnosti? Jesu li njihovi napori svjesno ili nesvjesno sukladni? Na ova pitanja, bez sumnje, postoji toliko odgovora koliko ima onih koji imaju interes u ishodu. Moramo priznati da postoji vrijednost u brojnim odgovorima koje dobivamo, pokušati doći do zajedničkog razumijevanja različitih putova koji vode naprijed i prihvatiti da svaki od nas može slijediti drugi put. Ako to učinimo, tada ćemo možda naša putovanja započeti odvojeno, ali završiti – zajedno.

Prevela s engleskog: Saša Poljanec-Borić

THE CONTINGENCY MODEL AND THE CONCEPT OF COMPLEMENTARITY IN MANAGING AND RESOLVING CONFLICTS

Gavin Beckett

University of Bradford, Bradford

In managing and resolving international conflicts there are a great many theoretical approaches. As these conflicts are complex processes with many factors concerned, different approaches are often used in their analyses. One of the more recent theoretical models is Ronald Fisher's and Loreleigh Keashly's contingency and complementarity model. They analyze the conflict and its resolution through its structural and political features, on the one hand, and psychological content, on the other, at the same time also using complementary methodologies. This theoretical model initially analyzes the nature of the conflict itself, differentiates four phases of conflict, each of which has certain characteristics and a time sequence of involvement and mediation of a third party in the conflict. A critical observation of this model would primarily refer to its non-flexibility, i.e. its prediction of specific types of involvement in specific phases of the conflict, offering thus a rigid recipe for resolving the conflict, which could not stand the test of critical verification in practice. Secondly, the assumption that the conflicting parties are autonomous and unique factors often has no foundation in practice: and finally, this model would be difficult to apply to a regional conflict, such as the conflict in Croatia.

MODELL DES ZUFALLS (KONTINGENZ) UND BEGRIFF DER ÜBEREINSTIMMUNG (KOMPLEMENTARITÄT) BEI DER FÜHRUNG UND LÖSUNG DER KONFLIKTE

Gavin Beckett

Universität Bradford, Bradford

Bei der Führung und Lösung der internationalen Konflikte gibt es eine ganze Reihe theoretischer Auseinandersetzungen. Da diese Konflikte komplizierte Prozesse mit vielen Faktoren sind, werden bei ihrer Analyse oft mehrere Zugänge angewandt. Eines der neueren theoretischen Modelle stellt das Modell des Zufalls und der Übereinstimmung von Ronald Fisher und Loreleigh Keashly dar. Sie analysieren den Konflikt und seine Lösung durch seine strukturellen und politischen Merkmale, einerseits diese psychologischen Inhalte, andererseits verwenden sie dabei auch kongruente Methodologien. Dieses theoretische Modell hat als Ausgangspunkt den eigentlichen Charakter des Konflikts. Der Konflikt wird in vier Phasen gegliedert, von denen jede bestimmte Merkmale und Zeitfolge des Einmischens und der Vermittlung der dritten Seite im Konflikt hat. Kritische Bemerkungen für dieses Modell beziehen sich vor allem auf seine Inflexibilität, bzw. auf das Vorausehen besonderer Arten der Einmischung für besondere Phasen des Konflikts, womit ein Rezept, das die kritische Überprüfung der Praxis nicht aushalten könnte, angeboten wird. Zweitens, die Annahme, daß die Parteien im Konflikt selbständige und einzige Faktoren sind, hat in der Praxis oft nicht ihre Begründung. Die dritte Bemerkung bezieht sich darauf, daß dieses Modell in einem Regionalkonflikt kaum anwendbar ist, und als Beispiel wird der Konflikt in Kroatien angeführt.